

Communiqué

Special Issue

3rd December 2004

A day to celebrate

Historically Advocacy is one of the oldest and noble professions. It is understood that an Advocate speaks for a cause. Being professionals rendering service to the humanity, Advocates have earned a pride of place in the social setup. Therefore an Advocate feels proud to be a part of this elite and erudite milieu.

Quite often Advocates have contributed largely to the national movements, securing independence, shaping the destiny of free societies. This necessarily leads to situations wherein Advocates have provided leadership. Obviously the society has reposed immense confidence in the leadership of lawyers. Thus a two way bonding of the society has always resulted in achieving positive results.

Contributions of legal fraternity in the evolution of civilized society, adoption of Constitution, legislating law, its interpretation by the Courts of law, implementation of the rule of law, securing justice for all are some of the challenges the profession has accepted. In the process peace and tranquility amongst various segments of the society is to be achieved. Therefore it follows that Advocates have to effectively function in achieving these goals.

However, an Advocate's task is not easy. A total commitment to the cause he has undertaken, study of precedents, innovative arguments, perseverance are some of the characteristics of an Advocate. Expectations of the clientele from an Advocate to secure justice in their favour adds up to the pressure to which an Advocate is subjected to. It is in this sense an Advocate has to be necessarily brave, industrious and persuasive.

The Doctors, Engineers, Teachers, Contractors and the like have a day of their own. Even at the personal level fathers, mothers, sisters, lovers have their own earmarked days. Then, why Advocates cannot have their own day too? The fact that there is no precedent in this regard is no reason for not laying down a precedent.

Observation of Advocates Day is an occasion for Advocates to feel proud of their commitment to the profession, the cause of humankind, rededicate themselves to serve the society more effectively. The occasion must necessarily highlight the importance of Advocates profession and its recognition by the society with awe.

Karnataka State Bar Council is the premier representative body of Advocates in the State. It was established on December 3rd, 1961. Therefore this day has a significance for Advocates and it calls for celebration.

Bar's role in securing quality judgments

disclosed to the Press recently, that the Bar has played a very significant role in these achievements.

For three years in succession the International Jurists Association figured me in the list of the World's Ten Best Judges and it came as an honour to me, to the Karnataka High Court and to the Indian Judiciary when in 2004 The Harvard Law Review highlighted my judgments in the list of Best Judgments of the 20th Century. A lot of labour, research and hard work has gone into producing world-class judgments but I need to admit, as Contrary to the belief that the Judgment is the total handiwork of the Judge, the true position is that the Lawyers who argue the case lay the foundation for an interesting, novel, and innovative development of the law by stimulating the thought processes. Oftentimes I have adjourned a case and requested the lawyers to think deeply and research on an aspect of the law that may be complicated but unusual and with the wealth of talent that we have in the profession, particularly in our part of the sub-continent, I have invariably got excellent assistance which I have then had to synthesise in producing a masterpiece. It was disappointing on a few occasions when, instead of applying their minds and deeply researching the point, the lawyers came back and said that the case law was nil. True, if the point is new or unusual, the case law will be nil but it is there that the real talent and skill comes out. Sometimes one needs to be original. There will be no precedents but that is how the law grows.

See page 2 of Communiqué

Symbolism of Lawyers Attire

Conflict and confrontation are as old as civilization itself. With civilizations shifting from a nomadic to a settled life came the need for organization. Thereby, necessitating clear-cut judicial institutions. Nonetheless, the guiding principle was "Man must fight his own battles." Ancient Rome was the only exception where the aggrieved was permitted to take "outside help". Gradually, other civilizations also began to recognize the need of a "helper" or an "advisor" as procedures crystallized and simple issues assumed the proportions of complex legal questions. The helper gradually became a "pleader", then a 'narrator', then a 'Responsalis alternatus' or a person who stood in the place of the party, finally culminating in the lawyer.

The evolution of lawyering in India is closely linked to its evolution in England. It was only in the 16th Century that England permitted the helper to speak in court on "rare" occasions under "extremely restrictive conditions". The English system made its inroads into India in 1615 when Sir Thomas Roe got concession from the Mughal Court to adopt English law and procedures to resolve disputes between Englishmen only. The Indian lawyer was however more equipped than his English counterpart as he had to be well-versed in not just the Anglo-Saxon principles but also in the Hindu and Mohammedan legal doctrines. While lawyering in Britain came to be segregated into solicitor, barrister and Queens Counsel (QC or Silks), the Indian lawyer was more like his counterpart in colonial America. As professional lawyers were small in numbers, categorization was not possible. The Indian lawyer was thus a fusion of advisor, agent and advocate.

Lawyers emerged out of a need for "learning" and "organization". Nonetheless, this is also a profession steeped in customs, traditions and symbolisms and the lawyers attire is the epitome of the same. Justice is considered to be the prerogative of God, the Court is the temple of

See page 2 of Communiqué

Responses

With reference to the above subject, I have been advised by the Chairman to address a letter to Bar Council of India and accordingly, I am sending this letter to you. The Lahari Advocates Forum have decided to observe 3rd December 2004 as 'Advocates Day' and they want to seek co-operation of all the organisations functioning within the Advocates fold and a copy of the said letter is herewith annexed which is quite self explanatory. Therefore I request you to keep the subject in the Bar Council of India meeting and take a proper decision so that we can intimate the concerned about the decision taken by you.

**Secretary,
Bar Council of Karnataka**

□ We are extremely happy to note that Lahari Advocates Forum has taken up the task of celebrating the lawyers day. In this context our Association has passed a resolution to support and co-operative the unique Lawyers Day. We assure that we will do our best in making the Lawyers Day a grand success.

**- President, All India
Advocates Association**

□ We are in receipt of your invitation to participate in the Advocates Day Celebrations. Thank you for the same. We are equally enthusiastic to take part in the Advocates Day celebration on 3rd December 2004.

**- Secretary, Indian Federation of
Women Lawyers, Karnataka
Branch.**

ತಾವು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರ ನಮಗೆ ತಲುಪಿದೆ. ಹಾಗೂ ವಕೀಲರ ದಿನವನ್ನು ಒಂದು ಆಚರಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಟವು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ.

**- ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಟ**

Any person who supports or recommends for the cause of others or for a change is said to be advocating for the cause. However, a person who takes up the noble profession to plead for the cause of others, to fight for the rights of others and to fight for justice is called an "Advocate".

1. Advocates have been instrumental in spearheading movements in the society for a positive change. In modern times lawyers in various countries have given leadership to their nations. In the great American and French Revolutions many of the leading figures were lawyers. Abraham Lincoln, the great American President during the American Civil war was a lawyer, and so was Robespierre, the great French leader during the French Revolution, Lenin, the great leader of the Russian Revolution of 1917 was a student of law. Prominent freedom fighters belonged to the legal fraternity and played a leading part in the framing of our Constitution. Gandhiji, Pandit Nehru, Dr. Ambedkar, Alladi Krishnaswami Iyer, K.M. Munshi to mention just a few. Lawyers gave up their practice to join the freedom movement and many of them went to jail.

2. The reason why many great leaders in various countries were lawyers is that the legal profession is objectively in a position of producing statesmen. This is due to two reasons:- 1) Lawyers belong to an independent profession, they are not subordinate to the Government or to anyone else and 2) they are directly in contact with society in its entirety as they have to deal with all kinds of problems of people from all sections of society, unlike say, doctors who are confined to medical problems or engineers who are confined to technical problems. Hence lawyers are the people who are most conversant with the problems of society as a whole.

3. The central function of the legal profession is to promote the administration of justice. Every civilised society sustains itself on the "Rule of Law" and the lawyers being the primary supporters of it aid and assist its operation in a meaningful measure. The existence of an independent Bar is a bulwark against authoritarianism. It is not a coincidence that in a dictatorship, lawyers are jailed on frivolous charges. And it is the courageous efforts of the lawyers that have led to overthrow of totalitarian regimes. Significance of "Rule of Law" cannot be minimised in any form of Government more especially in a democracy. Without Rule of Law and its upholders, be they in executive, legislature or in judiciary, democracy may not survive. If there is one principle which runs through the entire fabric of the Constitution, it is the principle of the Rule of Law and under the Constitution, the judiciary is entrusted with the task of keeping every organ of the State within the limits of the law and thereby making the Rule of Law meaningful and effective.

4. As such, it is clear that an independent judiciary is a must for the sustenance of democracy. If the Independent Judiciary is the pillar of the democracy, the Bar is the foundation of the Independent Judiciary. The Bar is the Mother of the Bench and the bright mirror of the Judicial Officers, whose image, character and conduct are correctly and vividly reflected therein. Whenever there has been a need for a change or development in the society, the society has looked upto the Advocates. Justice V.R. Krishna Iyer once remarked, "The legal profession should be the midwife of the big change struggle to be born indeed, independence of the judiciary and fearlessness of advocates are conceptually close cousins. The legal profession has a cause and should bear the cross". A fearless, vibrant and alert Bar would mean an independent and strong judiciary. It is to be further borne in mind that it is the members of Bar who are elevated to the Bench.

5. The legal profession is different from other professions in that what the lawyers do, affects not only an individual but the administration of justice which is the foundation of the civilised society. It is to be noted that when people suffer from medical problems, they have to endure and suffer, whereas when people are meted out with injustice, it is intolerable and they pull down the whole structure. As such the administration of justice is one of the most essential functions of the modern welfare State. Men desire justice and it is the function of legal practitioners to plead for justice. Lawyer is considered as the guardian who can secure justice and liberty. Lawyers and Courts are the last refuge for the hapless and the harassed litigant. With the Alternate Dispute Resolutions getting the legal sanction, lawyers have also resorted to bringing about quick settlements using their best efforts.

6. The advocate is considered to be an officer of the Court. He not only owes a duty to his client but also to the Court, to assist the Court to the best of his ability in the administration of justice. The legal profession is considered to be a learned profession because a legal practitioner is required to be familiar with all branches of human knowledge as he is required to deal with every topic under the sun. The practice of this profession requires constant study and learning throughout ones career. There is no escape from it. That is why law is said to be a jealous mistress. Today people are bringing to the Court for resolution diverse and complex social and scientific issues touching all aspects of life, be it public health, education, human rights, environment, reservations, elections, cyber space, genetic engineering, international legal disputes, intellectual property matters, etc.,. In this changing scenario, the members of the Bar have been successfully upgrading their knowledge and skills to assist the Court, by acquainting themselves with the latest developments not only in law but also in various other fields of human knowledge. All this requires a wide range of learning, continuing education and choosing the field of practice wherein one would like to specialize. It has been rightly said that "law is an ocean" and off late with the rapid developments in science, there has been new discoveries and insights into the uncharted and unknown areas of the ocean called law.

7. There are many thousands of Acts, and it is for the lawyers to apply the appropriate law knowing the object of the law. It is appropriate here to state that one who knows not the object of the law, knows not the law. The proverb "Knowledge is Power" is aptly applicable in the case of the legal profession and thus legal profession is rightly called the learned profession. The legislature may do well by enacting various laws and acts for the welfare of the society and nation in the various fields and areas. However, it would remain a paper tiger unless it is enforced by way of legal administration. In this, the advocates play a crucial role. To give a small illustration, the legislature in all its zeal to bring gender equality enacted several laws, both civil and criminal to promote the rights of the women. The legislature also enacted laws to give equal rights for women in property matters. However, the Advocates have played a very important role in enlightening the society (through their clients) regarding the laws and have advised to utilize 'it and enforce their rights. It can be seen that the women have started asserting their rights and their lot have become better than the past. Lawyers have a pivotal role to play in a developing society presenting unending challenges of evolutionary and revolutionary changes as they are directly in touch with the society.

8. The Advocates' profession is a unique profession in the sense that the members of the legal profession are pitched against each other to fight for the cause of their clients in search of truth and justice. A point which eludes the understanding of the common man and which is deprecated generally by the common man is the role played by the Advocates in the defence of Accused, "bad" people, criminals, people who do not deserve any protection and who in their opinion deserve to be punished. People attribute motives when an advocate represents his client. Also advocates representing criminals are looked upon as criminals since it is their premise that only a person who endorses the act of the criminals can plead for them. In this regard, since

See page 4 of Communiqué

Volume 16

December 2004

Part 9

Patil gets Law

Mr. H.K. Patil has taken over as the Cabinet Minister for Law and Parliamentary Affairs in the newly expanded ministry of Sri N. Dharam Singh.

HC Orders CoD Probe

On December 3, 2004 a division bench of the Karnataka High Court comprising Mr. Justice P. Vishwanatha Shetty and Mr. Justice S.B. Majage, directed the Corps of Detectives (CoD) probe into a case of an Advocate and his client allegedly trying to bribe the Principal Civil Judge (Jr. Dn) & JMFC, Arasikere in Hassan District. It was further directed that the probe should be conducted by a police officer not below the rank of Superintendent of Police (CoD) and it should be directly supervised by the DIG (CoD). The judicial officer had complained to the Registrar General claiming that a person by name Goravajjaiah, who is a litigant before him, tried to offer Rs. 1,000/- as bribe. The complaint also states that the litigant was advised by his Counsel K.A. Ravishankar, from Hassan, to pay Rs. 10,000 to obtain a suitable order in his favour. The litigant having suspected that the Advocate may not pay the amount to the judge directly attempted to pay Rs. 1000 along with a letter to the judge enclosing a demand draft of Rs. 1000

Tsunami Relief Fund

The following Advocates have contributed to the Tsunami Relief Fund :

Mr. C.S. Prasanna Kumar Rs. 15,000, Mr. C.M. Kempe Gowda Rs. 2002, Mr. Vinod Prasad Rs. 2,000, Mr. A. Ram Mohan Rs. 1001, Mr. Bharath Kumar .K. Mehta Rs. 1000, Mr. K.L. Srinivas Rao Rs. 1000, Mr. K. Suryanarayana Rao Rs. 500.

First ever Advocates Day celebrated

First ever Advaocates Day was celebrated in Bangalore on December 3, 2004, under the joint auspices of Lahari Advocates Forum, Indian Federation of Women Lawyers and All India Advocates Association. The day started with a blood donation camp organised in City Civil Court compound wherein Advocates voluntarily donated 105 bottles of blood expressing their social concern. 110 pairs of eyes were pledged by the lawyers as their donation to persons need in sight. As part of the celebration fruits were distributed to the patients of the Victoria Hospital.

Thousands of Advocates took pride in wearing the specially designed Advocates Day Flags and greeting each other. In the evening a valedictory function was held in the NGO auditorium which was attended by a large cross section of Advocates fraternity.

Mr. N. Jaiprakash Rao, President of Lahari Advocates Forum presented a report as to the importance of celebration of Advocates Day and claimed credit for giving a lead in the matter and hoped that in the years to come the fever will catch up on the national level. Coincidentally the Bar Council of Karnataka has recommended this programme to the Bar Council of India to be included as an item of futuristic projects to be celebrated at the national level.

Speaking on the occasion Mr. Justice M.F. Saldanha, retired Judge of the High Court of Karnataka called upon the lawyers community to serve the needy litigents irrespective of the extend of remuneration. Citing several anecdotes Mr. Justice Saldhana, recalled that the lawyers are discharging their professional obligations inspite of lack of infrastructure and encouragement. Lauding the organisers for celebrating the first ever Advocates

Day in the country he complimented the Bangalore Bar for its constructive activities. He also said that the Bangalore Bar is one of the very few organisations which stand in the lime light world over.

Mr. Anil G Mulawadmath, the chairman of the Karnataka State Bar Council, in his address complimented Lahari Advocates forum for choosing December 3rd as the day for celebrating the Advocates Day which coincided with the day on which Karnataka State Bar Council was founded in 1961. While releasing the special issue of communique he applauded the Lahari Advocates Forum and assured that the Karnataka state Bar council would take initiative in popularising the news letter through out the state.

Recalling his experience as a lawyer practising in a moffusil centre he described the plight of an average lawyer and his status in the society. He also graphically narrated the financial status of a large number of lawyers in Belgaum who could not attend the recently held National Seminar as they could not afford to pay he delegates fee. In the end he expressed his confidence that the Advocates community as a whole could be able to overcome all

continued on page 4

Around the Courts

Criminal Law

□ Accused has no right to produce any material in defence at the time of taking cognizance or framing of charges;

While answering a reference in view of conflicting judgments of the apex court a division bench of the court comprising Mr. Justice Y K Sabharwal, Mr. Justice D M Dharmadhikari and Mr. Justice Tarun Chatterjee, held that an accused has no right to produce any material in his defence at the time of taking orgnizance or Framing of charge by a court. "No provision grants to the accused any right to file any material or document at the stage of framing of charges." the court observed. Quoting with approval an earlier judgment of the court that at the time of framing charge the trial court could consider "only the materials placed before it by the investigating agency". For rejecting the contrary plea the court said "If the contention of the accused is accepted there would be a minitrial at the stage of framing of charge. Hearing submissions of the accused did not mean opportunity to file material by the accused.

This reference was received by the bench in a criminal appeal against the judgment by Cuttack High Court. This ruling was given during the first week of December 2004.

□ Non-examination of IO cannot be a ground for acquittal;

In a judgment delivered during the first week of December 2004 a bench of the Supreme Court comprising Mr. Justice K G Balakrishnan and Mr. Justice A R Lakshmanan held that an accused cannot be acquitted solely on the ground of non-examination of the Investigating Officer unless contradictions are pointed out during the course of the trial. State

continued on page 3

There is a point beyond which even justice becomes unjust.

- Sophocles

The Saner View

Judicial activism has almost obliterated the scheme of separation of powers enshrined in the Constitution to the detriment of the powers vested in the Executive which in turn is answerable to the legislature. While one cannot deny the importance of public interest litigation: as a tool to secure justice frequent judicial interventions stymied the functioning of other constitutional functionaries. It is in this background the views of the Chief Justice of the Madras High Court Justice Markanday Katju merit serious consideration. His advise that the judges should observe restraint while passing orders on Executive functions such as maintenance of law and order could not have been better timed. The concept touches upon the doctrine of separation of powers which is one of the main pillars of the Indian Constitution.

The courts should, except in clear cases of violation of law and fundamental rights, be circumscribed while dealing with the PIL's. Judges are chosen for their knowledge of jurisprudence, interpretation of laws, determining their applicability under diverse circumstances and in evaluating evidence. They do not have expertise in judging the motivations and characters of the key players who can detect a potentially dangerous situation and take preventive measures to overcome such situations. The Executive authority is best suited to assess these matters in terms of the dynamics of a given situation and the consequences of its action. It is to be noted that the judges do not reflect the will of the people and therefore the elected representatives must have adequate powers to deal with emerging situations.

Justice Katju has tried to impress on his brethren that the judges obviously have limitations and they should be self-restraint in exercising judicial powers. His observation that judges are subordinate to law and they should always be guided by the principles of law and refrain from using judicial power to undermine Executive efficiency is a timely reminder. His remarks that "The moment you think you have unfettered powers, you will become a Mohammed bin Tughlak or a Mughal Emperor; I do not want to become one. As a High Court judge, I do not believe I have all powers like Emperors. I am a humble and simple man. I know my limitations and I am aware of well set legal principles," is a pointer to the fact that judiciary has its own limitations and has to function within the Constitutional framework without trudging upon the Executive or legislative functions.

The note of extreme caution while pronouncing matters that involve assessing popular principles adopted by Justice Katju exhibit the institutional resilience against the possible attacks on the judiciary and make it an impartial arbiter. This view may not be popular. However, it is a constitutional mandate.

Right to Info Act

So far 32 officers in various departments in Maharashtra have been fined under Right to Information Act, aggregating to Rs. 1.43 lakh for not providing information to the public or for giving incorrect or false information.

In an instance, 19 officers of Thane Municipal Corporation have been fined for Rs. 60,000 for violating the provisions of the Act, while five officers in the Ratnagiri district collector's office were fined a sum of Rs. 39,500. Clarifications have also been sought from 68 officers for not taking action on appeals.

Panel on Cyber law

On 16-12-2004 Mr. H.K. Patil, Minister for Law and Parliamentary Affairs said that a special committee would be set up this month for framing a new law to check cyber crimes. The existing legal provisions for checking cyber crimes will be studied before framing the law. He was speaking at an interaction programme in Mysore.

A common man who visits the High Court must feel "indeed, the God is more palpably present in this court of justice than in a monastery"

- Chief Justice N.K. Sodhi

Does Satyapal's case require reconsideration ?

R. Vijayakumar, Advocate

from last issue

26. While dealing with the question as to the belated production of documents by the parties to the suit, the Hon'ble High Court, in the case of Nanjunda Setty @ N.S. Tallam and others v. M/s Tallam Subbaraya Setty & Sons and Others, reported in **I.L.R. 2004 Kar. 924**, speaking through his Lordship Hon'ble Justice Mr. Kumar, laid down thus:

"Para 10. This drastic amendment which resulted in the right of the parties to produce documentary evidence which is the most substantial portion of the evidence in civil litigation was taken away and was the subject matter of agitation. Even after 56 years of Independence the fact remains that the country is unable to wipe out illiteracy among the people. Most of the illiterate persons even to this day live in villages. Even among the literates legal illiteracy persists. Having regard to the hurdles the litigants have to cross before instituting a legal proceedings in a court, having regard to their capacity, resources, legal illiteracy, inefficiency, the language problems, even to this day it is not possible to expect the litigant to place before the Court his entire case in a nut shell at one stage...." And then in Para 16 at page 937-938 it is laid down thus: "...Therefore, the object is a good case should not suffer because of the laches on the part of the party or his pleader in not producing the document along with the pleadings. As the procedure is only a hand made of justice, these procedural requirement should not in any way defeat, these procedural requirement should not in any way defeat the cause of justice.. It is significant to notice that the provisions, which fell for consideration in, that case also, the legislature had used the word 'shall'. I felt that the above observations equally apply to the filing of written statement.

27. Significantly, yet another Division Bench of the Karnataka High Court, speaking through the learned Chief Justice, upheld the decision of the learned Judge, who had permitted a written statement being filed after 9 years, in a partition suit, which is reported in **2004(2) KCCR 1337 (DB)**. In the light of this pronouncement, it can now be safely said that the Courts are empowered to receive written statement, even after the expiry of the period of 90 days.

28. It would be beneficial to refer to the decision of the Hon'ble Supreme Court reported in **A.I.R. 1984 S.C. 1471** in the case

of *Sadhuram v. Pulin Behari*, while dealt with the concept of social justice, the Supreme Court laid down as follows: "29... Social justice is the recognition of greater good to larger number without deprivation of accrual of legal rights of any body. If such a thing can be done then indeed social justice must prevail over any technical rule. It is in response to the felt necessities of time and situation in order to do greater good to a larger number even though it might detract from some technical rule in favor of a party..." Again in Para 30, it is held thus: "...We must remember that in administration of justice-social or legal-jurisprudence has shifted away from fine spun technicalities and abstract rules to recognition of human beings as human beings and human needs as human needs and if these can be fulfilled without deprivation of existing legal rights of any party concerned, Courts should lean towards that... We would do well to remember that justice-social, economic and political-is preamble to our Constitution. Administration of justice can no longer be merely protector of legal rights but must whenever possible be dispenser of social justice." (Emphasis supplied)

29. Before concluding, it would be worth recalling the following famous passage extracted in **A.I.R. 1982 S.C. 149**, in the famous First Judges' case @ 177, which reads "Great cases like hard cases make bad law. For great cases are called great, not by reason of their real importance in shaping the law of the future, but because of some accident of immediate overwhelming interest which appeals to the feelings and distorts the judgment. These immediate interests exercise a kind of hydraulic pressure which makes what previously was clear seem doubtful, and before which even well settled principles of law will bend." (Northern Security C. v. United States (1903) 193 US 197.

30. If regard were had to the above, with great respect to the learned Judges that decided Satyapal's case, for whom I have great admiration, I honestly feel that Satyapal's case may require reconsideration. In my humble opinion that it is desirable that the Hon'ble High Court takes a fresh look at the issue once more, by constituting a larger bench and analyze the case law, and consider reconsidering Satyapal's Case, if need be, with a view to have an authoritative pronouncement on the question, in view of the apparent conflict of decisions.

Around the Courts

from Page 1

of Karnataka had filed an appeal challenging the acquittal of accused by the High Court. However, the sessions court at Karwar had convicted the Accused for an offence punishable under sec 304 IPC. While restoring the order of conviction the apex court reduced the sentence to five years.

House rent case

□ **Subtenant with out the consent of the landlord liable for eviction;**

In a recent judgment a division bench of the apex court comprising Chief Justice R C Lahoti, Mr. Justice G P Mathur and Mr. Justice C K Takker held that if sub-tenancy was created without the consent of the landlord, then the tenants were liable to be evicted. On an appeal filed by landlord K Ganesh Shet against the judgment of the Karnataka High Court the apex court restored the judgment of the District Court which had confirmed the eviction order rejecting the view taken by the High Court that the legal heirs of sub-tenant cannot be evicted for the sin committed by the tenant following the decision in A S Sulochana v/s Dharmalingam the SC said that the said judgment had been overruled in Purvinder singh v/s Renu Gautam in 2004.

□ **Diplomatic immunity cannot be extended to matters of tenancy;**

In a judgment delivered during December 2004 a division bench of Delhi High Court Mr. Justice Vijender Jain and Mr. Justice Anil Kumar, held that "no immunity, much less diplomatic immunity, is available to the Chief of Mission or any other person working in the Mission in the matters which are purely in the domain of landlord tenant relationship." While dismissing the petition filed by Syrian Embassy the court granted 15 days time to vacate the rented premises. The court noted with approval the landlords plea that in the matter of tenancy the foreign mission cannot claim immunity under the Diplomatic Relations (Vienna Convention) Act, 1972.

Matrimonial Law

□ **Sec. 25 of the Hindu Marriage Act, 1955 - Alimony could be granted to second wife;**

In an important judgment delivered during December 2004 a two judge bench of the Supreme

Court ruled that a second wife can seek maintenance from her husband on the ground that she is financially weak and economically dependent. The court observed that bigamous marriage can be declared illegal but it cannot be said it immoral so as to deny even the right of alimony to a dependent spouse. Ruling that the maintenance could be granted even if a marriage declared to be null and void Sec. 25 of the HM Act enabled a court to award maintenance at the time of passing the judgment.

News Focus

On 3-12-2004 AAB had organised a function in Vakil Bhavan on the subject "relevance of Kuvempu". Mr. Justice A J Sadashiva, former Judge, High Court of Karnataka and Mr. Narahalli Bale Subramanyam, Lecturer in Kannada, Seshadripuram Degree college, spoke on the occasion. Mr. D L Jagadeesh, President AAB, presided

News Panorama

By 8:1 judgment the House of Lords in UK held that the law providing For indefinite detention of persons on the ground that they are involved in terrorist activities is unconstitutional. This judgment was delivered on 16-12-04

Kolar Diary

In the election held on 19-12-04 the following Advocates have been elected as office bearers of the Kolar District Advocates Association :

President: Mr. Chandrashekar; General Secretary : A Lakshmi narayana; Executive Committee members : C N Basavarajappa, S R Jagadish, Khalid Pasha, H. Krishna Gowda, K V Madhusudhana Ram, K Natraj Babu, T Rajvelu, B V Ramaswamy, C Srinivasa, M Yellappa, D K Saraswathamma.

Retired

On 13-12-2004 Mr. K N Nagendra Kumar, Principal Judge, Family court Bangalore, retired from service.

X-mas Celebrated

Christmas was celebrated on 18-12-2004 in the High Court premises under the auspices of Indian Federation of Women Lawyers, Karnataka branch.

Spring Season in Japan - a Travelogue

V. P. Kedilaya, Advocate

from last issue

Hiroshima Peace Memorial Museum :

6th August 1945 at about 8.15 a.m., atomic bomb was used for the first time in the world killing about 2,00,000 people of Hiroshima. In the museum, the big clock of the bombing time is one of the items. The Americans manufactured and tested atomic bomb on 16th July, 1945 and used against Japan in Hiroshima as world's 1st Nuclear Weapon. At the entrance one can find lumped iron structures above a building. Before the entry into the museum one can put Japan coin and have prayer for world peace for a few minutes. The museum has got numerous items including the struggle of the Japanese for food by raising crops, even on school playgrounds, after the start of war in 1942. The conversation with the affected sufferers, in 1945 bombing who survived even after bombing, in that area, recorded in the Radio and TV make ant visitor to weep and pray not to have such kind of human catastrophe in our life time or at the time of our successors. It is said that the temperature reached 5000 degrees soon after the bombing which destroyed all the buildings, factories situated in the heavy residential area of Japan.

Golden Pavilion - Rokuon - J.I. Temple :

This is a temple of 1220 A.D. In 1394 A.D. 3rd shogun of Ashikaga, abdicated his throne and began to build Kitayamaden. He led peaceful life in this serene setting. After his death, it was made Zen temple as per his will. The garden of his period can be enjoyed even now by the temple visitors. The temple has three roofs and the 2nd floor and 3rd floor are covered with gold leaf on the Japanese Lacquer. New quoting as well as a gilding with gold leaf much thicker than the original ones given to the roofs of the building, finally in 1987.

Ueno Zoo :

This is one of the best zoo in Japan. It spreads over miles together. At the entrance one can find sokura plants and trees. There are numerous world famous birds, small and big animals, fish including sea lion. The entrance fee for the zoo is 800 yens and for senior citizens 600 yens only. A senior citizen got entry without producing his passport or identity card merely by telling his date of birth to the official.

Kinugawa - Kawaji S.P.A :

This is full of national garden and pagoda Lemitsu Mausaleum, Taiyuin. Main place includes Nikko. Nikko has got culture and tradition of 1200 years history. The nature in Nikko is so beautiful and it fascinated foreign Ambassadors to Japan in Meiji era. In the temple one has to pay thousands of yen for entry. The visitors are not given prasadam at all, inspite of collecting entry fess. The whole area is lush green and full of big and long trees. There are hot springs in Kento Dist attracting mainly ladies. The temple structures are having minimum 3 to 4 floors. There are nasupas with several old therapeutic spots at the root of Nasu mountain range, discovered about 1300 years ago. There are 11 water spots with different mineral quality and color. Some of them even cure numerous skin diseases. Other important spots of visits are Noborigama climbing (KILN) Falls Sanzaru (3 Monkeys) Heiwa Kannon (Rock Curved Buddha) of 27 meter height.

Ginkakuki Temple :

This is a most sacred temple of Japan of 1482. Side water tank gives image of the temple in the water whenever there is sunshine. Temiokatesai of 19th century studies, ancient Japanese thought and culture, confuciamsm and Buddhism is famous for Japanese painting. In the sea shore some type of small creatures spread over in the water plants which are licked and collected by the visitors and eaten and some of them take the creatures home to eat on important occasions of the year.

After travelling for 3 hours in a local train, passing through hillocks, trees, mountains and beach a spot, at the top of the hill, zooming with out-brust of hot spings and a small pond, which convert white eggs into black eggs. In the unbearable bold, peopele stand in queue and eat eggs with hot snacks sold by petty shop keepers. The hot spring water is made to flow in the valley of the mountain and one can find every where smoke emission. One can enjoy the area with our kith and kin separately, when one moves in rope-trains, rope-ways connecting top of the mountains and then reaching a sea where the calm sea, with a decorated of sea hillock and mountains, full of volcano type of eruptions make it really enjoyable for a whole day. During vacations, ladies, elders come with their loved

Basavana Goud new Upa Lokayukta

During the third week of December the State Government has appointed former judge of Karnataka High Court Mr Justice Patri Basavana Goud as the Upa Lokayukta. The post was vacant for the last three years. He assumed office on 29-12-04.

Justice Goud, who had held the position of Registrar (vigilance) of the Karnataka High Court before he was posted as the judge, stated that he would prove to those who were instrumental in posting him to the coveted post that they were right in selecting him. "My priority will be to ease the common man's plight at the hands of the officials and to give a semblance of accountability within the bureaucracy", he added.

Sippe Gowda Suspended

On 20-12-2004 Sri K Sippe Gowda, President of Karnataka State Government Employees Association, was placed under suspension as he refused to attend the work assigned to him by the Karnataka High Court.

Around the country

On 17-12-2004 Akola Police (Maharashtra) arrested one Masabkha Nawab Khan following issuance of a non-bailable arrest warrant against him by a local court. The charge against him is that 32 years ago (August 1, 1972) the accused was sitting while National Anthem was being played in a local cinema theatre. While the accused was 24 years when the alleged offence took place is now 56 years.

Chief Justice of India R C Lahoti, Favoured ten fold increase in strength of judges with a view to speed up disposal of over three crore cases pending in courts. He was speaking to media at Bhopal on 18-12-2004.

On 26-12-2004 Mr. Justice G P Mathur, Judge, Supreme Court of India and his wife were rescued by a helicopter who were stranded on the Vivekananda rock memorial at Kanyakumari, after Tsunami had struck the Indian Ocean.

ILR Subscription

Indian Law Reports Karnataka subscription rates have been revised for the year 2005. The annual subscription for the Reports to be received through COP is Rs. 785. Where as the subscription to receive through RPAD is fixed at Rs. 1768.

Officers Suspended

Pending enquiry two Asst. Registrars and a section officer of the High Court of Karnataka were placed under suspension for not attending the office on time on 10-12-2004. Chief Justice N K Sodhi, Justice S R Nayak, Justice B Padmaraj, accompanied by the Registrar General, Registrar Judicial and Registrar vigilance found during a surprise check that the three officers had failed to report on time as a result of which other staff members had to wait outside the office.

Miscellany

With effect from 5-12-2004 Mr K Muralidhara and G Nataraj, Advocates, opened their new law chamber at basement Floor, Prabhath complex, K G Road, Bangalore- 560 009. Mobile : 9343773156, 9341962511

In an election held on 5-12-2004 Mr. B L Devaraj, Advocate, has been elected as a Director of The Karnataka State Co-operative Societies Federation Ltd. The tenure of office is for five years.

S/s H R Shankaranarayana, N Subha Sastry, M.V. Shankar, M.K. Shankar, S.N. Prashant Chandra and Mr. Nityananda, Advocates from Bangalore, attended the National conference of Swadeshi Jagran Manch held at Bhuvaneshwar between 26-28 December 2004.

Literary Union

On 10-12-2004 under the joint auspices of Bangalore Advocates Literary Union, Advocates Association Bangalore and Asvocates Co-operative Society Bangalore 49th Kannada Rajyotsava and Kuvempu Centenary was celebrated in Vakil Bhavan. Mr Justice K.L. Manjunath was the chief guest at the function. Mr. Justice N Y Hanumanthappa, former Chief Justice of Orissa High Court and Parliament member, Master Hirannaiah, renowned dramatist and renowned poet Sri. Nissar Ahmed were the guests of honour in the function.

First ever Advocates Day celebrated

from Page 1

hurdles and said that observance of Advocates Day is a step in the right direction.

Mr. D L Jagadish, President of AAB, in his address complimented Lahari Advocates forum for continuously publishing the news letter Communique for 16 long years and expressed the hope that the Karnataka State Bar Council would render all assistance in popularising the news letter.

Responding to his narration of a recent accident in which an Advocate was grievously injured Lahari Foundation announced a donation of Rs. 10,000/- to the victim to overcome his immediate requirements. The gesture was appreciated by all those who were present in the function.

Smt. Pramila Nezargi, Senior Advocate, moved two resolutions on the occasion which were unanimously adopted. The resolutions are:

1. To demand the Union Government to bring in an amendment to Sec. 216 of the company's Act, 1956 to make it mandatory to secure and publish Advocates Report along with the Auditor's report;

2. Requesting the All India Bar Council to take steps to prefix 'Adv' before the name of Advocates so as to enhance the importance of the profession.

Mr. Bhaktavachala, President, All India Advocates Association while presenting the mementos said that his organisation will support all such positive actions of the sister organisations like Lahari Advocates From.

The function concluded with a dance programme presented by Mr. K.P.Satish Babu, Ms. Swarna and children and presentation of humour anecdotes by Mr. Y.V. Gundu Rao, a humounist.

Heritage Exhibition

As a part of Advocates Day celebration - 2004 an exhibition of rare artefacts used by lawyers was held at the High Court unit from December 1 to 3. The exhibition was an instant success attracting thousands of visitors on each day. His Excellency Governor of Karnataka T N Chaturvedi, hon'ble Chief Minister of Karnataka N.Dharam singh and hon'ble Chief Justice of the High Court of Karnataka Justice N K Sodhi extended their greetings to the organisers of the exhibition. Visitors to the exhibition included the hon'ble Chief Justice, Judges of High Court, Judicial officers, Senior Advocates, Advocates, Media persons, litigants and public at large, a number of whom recorded their appreciation Being the cynosure of critiques the exhibition received overwhelming media coverage.

Artefacts Solicited

The Supreme Court of India is proposing to set up a permanent museum at its premises. The Museum intends to collect and preserve artefacts, documents of antiquity, paintings, old Furniture, manuscripts etc. Members of the Bar who are in possession such objects and artefacts, willing to part with them, are hereby requested to write to Lahari Advocates Forum. It is to be noted that such artefacts / objects would find a significant place in the Supreme Court Museum.

Weddings

We are glad to report that :

On 2-12-2004 Mr. G. Lokesh Gowda, Advocate and Chairman Cultural committee, AAB, married Ms. D. Thanuja at Bangalore.

On 8-12-2004 Ms R. Divya, Advocate, married Mr. K. Sridhar, at Bangalore. Mr. Divya is the daughter of Mr. Avathi Ravindranath, Advocate.

Foreign Tours

On 2-12-2004 Mr. L S Venkatakrisna, Advocate, and his family arrived in Bangalore after Six weeks tour of USA

Mr. S. Ramesh, Advocate, toured Singapore and Malaysia from 24 to 31 December 2004.

- a Travelogue

from Page 3

ones and take monthly non-vegetarian food and play in the small garden, found in the hill top by the side of sea and one will not fell that we have wasted 1500 yens.

Longest Bridge :

Seto Ohachi Bridge is 13.2 kilometers and it connects about 5 islands mainly from Kyushu to Shikoku.

Japan houses have no grill like wise, buses or trains have no grill at all. Japanese use more steel to their buildings to survive earthquakes which occur almost daily in one part of Japan or in another part. In the rural area or in the urban city, there is no unemployment at all, even if it is there, it is only 4 to 5%. No beggars can be seen either in front of the temple or in front of railway station or bus stops. Both ladies and gents have charming look with their uniform dress especially for gents.

Courts and Legal Aid :

There are 50 District Courts, 5 Family Courts and one Supreme Court. Lawyers formed a guild to assist poor people facing accidents and calamities.

ಸಾಹಿತ್ಯಕೂಟದ ಸಂಭ್ರಮದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ

ಉತ್ತಮ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಸಂಭ್ರಮ ಒದಗುವುದು ಕೇವಲ ಸಭಾಂಗಣದ ಅದ್ದೂರಿ ಅಲಂಕಾರ, ತಳಿರು ತೋರಣಗಳಿಂದಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಸೇರಿದ ಸಹದಯ. ಉತ್ಸಾಹ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಭಾಸದರ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಸರ್ವವಿಧದಲ್ಲೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಆತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಆಗಮಿಸುವ ಮಹಾನ್ ಚೇತನಗಳಿಂದ.

ನೂರ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ದಿವಾನ್ ಮಾಧವರಾಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯಣ್ಣನಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಾ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ತನ್ನ ಓಜಸ್ಸನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಟ ಸೋದರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಯುಕ್ತಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೦ ರಂದು ವಕೀಲರ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ೪೯ನೇ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಹಾಗೂ ಕುವೆಂಪು ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಣೆ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಆದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ನಡೆದು ಸಭಿಕರ ಸಭಿಕರ ಹೃನ್ಮನಗಳನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡವು.

ಗೌ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಕೆ.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ್, ಗೌ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎನ್.ವೈ. ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಹೆಸರಾಂತ ಕವಿ ಪ್ರೊ. ನಿಸಾರ್ ಆಹ್ಮದ್, ನಟರತ್ನಾಕರ ಮಾಸ್ಟರ್ ಹಿರಣ್ಮಯ್ಯ ನವರಂತ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ತೋರಿದ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ನೈಜ ಕಳಕಳಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅನುಭವ ಅನಿಸಿಕೆಗಳೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಅಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ (ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ) ಹಿಡಿದಿಟ್ಟವು ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾಯ್ನಡಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಕಡಿತಗಳು ಹೃದಯದಿಂದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಂವಹಿಸಿದ ಅನುಭವ ಅಂದಿನ ಸಮಾರಂಭದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಕಲಾಪಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾಷೆಯದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಕಳಕಳಿಯ ಕೂಗು ಮಾರ್ದನಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು.

ಸಮಾರಂಭದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿ ಗೌ.

ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎನ್.ವೈ. ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ಮಗುವು ಬಂದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನುಡಿದರು ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನ ತಮ್ಮ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ.

ತಮಗಿಂದು ದೊರೆತಿರುವ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಸಾಧನೆಗಳಿಗಿಲ್ಲಾ ವಕೀಲಿವೃತ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಿರಿಯ ವಕೀಲರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಕೊಂಡ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರನ್ನು ಗೌರವ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಇತ್ತಂತೆಯೇ, ಕಿರಿಯ ವಕೀಲರ ಬಗ್ಗೆಯೂ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ) ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಿತನುಡಿಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕಿರಿಯ ವಕೀಲರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನೀಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಗಳ ದೇಣಿಯನ್ನು ವಕೀಲರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದಾಗಿ ನುಡಿದು, ಆ ಹಣವನ್ನು ಜತನದಿಂದ ಬಳಸುತ್ತಾ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ಮಿಗಿಲಾಗಿ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಲು ವಿವಿಧ ಪಟ್ಟುಗಳ, ಗುಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ವಿತ್ತರು. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಲು 'ಛಲ' ಮುಖ್ಯ. ಬಡ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ಟರರ ಮಗನಾಗಿ ಕಷ್ಟದಲ್ಲೇ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಮೇಲೇರಲು ನನಗೆ ನೆರವಾದದ್ದು 'ಛಲ'. ಅದನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರು.

ನಂತರ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಗೌ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ. ಕೆ.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ್, ಶ್ರೀಯುತರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಕಿರಿಯರು ವಾದಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಸೂಕ್ತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದಗಳಿಗಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಾಗ. "ಯಾಕಪ್ಪಾ ಕಷ್ಟಪಡ್ತೀರಿ. ಅದೇನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ವಿವರಿಸಿ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಈ ವರದಿಗಾರನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಹರಿವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ 'ವಕೀಲರು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ' ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದ ನೆಲ, ಜಲ, ಆರ್ಥಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಬೇಕು; ಆದರೆ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಡ ಅನ್ನುವ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಜನರನ್ನು ದಾರಿಗೆ ತರುವ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು. 'ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯದೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ' - ಎನ್ನುವಂತಹಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಡೈವೊರ್ಸ್ ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಿಗೆ ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಬಾರದ ಆ ಮಹಿಳೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಷರತ್ತನ್ನು ವಿಧಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದರು ಕನ್ನಡದ ಮಾರಪ್ಪ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ತಮಿಳುನಾಡಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾರನ್ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅನ್ಯಭಾಷಿಕರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಶತಮಾನಗಳೇ ಉರುಳಿದರೂ ಕನ್ನಡದ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವಂಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಕಾರಣ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಚಳವಳಿಯ ಮಂಚೋಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ದುಡಿದವರಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಬಿಜಾಪುರಗಳಂತಹ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು ಎಂಬ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಂದಲೇ ಮಾತಿಗಾರಂಭಿಸಿದ ಖ್ಯಾತ ಕವಿ, ನಾಡೋಜ ಕೆ.ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಆಹ್ಮದ್ ಅವರು ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮನುಜಮತ ವಿಶ್ವಪಥ ಸಂದೇಶದ ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಹಂಚಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತಸ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ "ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮನ್ನಣೆ" ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು. ಕಾರಣ ಕುವೆಂಪು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಕಂಡ ಮೇರು ದಾರ್ಶನಿಕ. ಅವರ ಕಾನೂರು ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡತಿ, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುಮಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಎಂದೋ ನೋಬಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಿತ್ತು ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಿರಿ. ಆದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇರಲಿ ಅನ್ನುತ್ತಾ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸೇರಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಿವಮೊಗ್ಗಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು "ನನ್ನ ಗ್ಯಾಂಡ್ ಸನ್ನೆ ಥೈಡ್ ಸೆರೆಮನಿ. ಅದಕ್ಕೇ ಪ್ಲಾಂಟೈನ್ ಲೀಪ್ಸ್ ತರೋಕೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಹೋಗಿದ್ದೀನಿ. ಅಂದದ್ದು, ಹಾಗೇ ನೋಡಿ ಈ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ರೋಡ್ಸ್ ಫುಲ್ ಆಫ್ ಬಟನ್ಸ್ (ಗುಂಡಿಗಳು) ಎಂದದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗುವಿನ ಹೊನಲೆದ್ದಿತು. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಕೊಲ್ಲೋದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸಿಗ್ನಲ್, ಸ್ಟಿಪ್ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಂತಹಾ ಶಬ್ದಗಳಿಗಿಲ್ಲಾ ಅರ್ಥವಾಗದ ಕಷ್ಟದ ಪದಗಳನ್ನು ತುರುಕಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು 'ಮೂಸಿಯಂ ಭಾಷೆ'ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೇ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ಬೀರುವ 'ಅತ್ತಿಗುಪ್ಪೆಯನ್ನು ದೀಪಾಂಜಲಿ ನಗರವೆಂತಲೂ, ಆನೆಪಾಳ್ಯವನ್ನು ಗಜೇಂದ್ರನಗರಗಳೆಂತಲೂ ಕರೆದು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂರ್ಖತನವನ್ನು ತೋರಿತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ, ಬಡಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾರು ಯಾರೋ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವ ನಾವು, ನಾಡುನುಡಿಗೆ ಅಹರ್ನಿಶ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾದ ಸರ್. ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಹಾಕ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ರಸ್ತೆಗೆ, ಬಡಾವಣೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಯೇ ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಕವಿ ಹೃದಯ ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿದ್ದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಊಹಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಬರಿ ನುಡಿಯಲ್ಲಾ..... ಎಂಬ ಕವನವನ್ನು ಓದಿ ನಿಸಾರರು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಕರತಾಡನದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕಾದಿತ್ತು. ಜೇನಾಯಾಹಾಂ ಮರನಾಯಾಹಾಂ

ಕಕ್ಷಿಗಾರರು ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಸಂಬಂಧ

'How would you define ? ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷಿಗಾರರು ನಡೆಸುವ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಹಾರಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತೀರಿ ? ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರು ಕೈಲಾಸಲಾಡ್ ಕಟ್ಟಿರವರಿಗೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದರಂತೆ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೆ.ಎನ್. ಕಟ್ಟಿರವರು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ ತುಂಬಾ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿತ್ತು. ವಕೀಲರ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕಣಕುವ ಅವರ ಉತ್ತರದ ಧಾಟಿ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಷ್ಟೆ.

"Litigation is like war. War among nations is litigation between nations, private litigation is war between private parties"

ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷಿಗಾರರು ನಡೆಸುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸತ್ಯಾಂಶ ಹುದುಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ವಿಚಾರಣಾ ವೈಖರಿಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಭಯಂಕರ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು 'ಯುದ್ಧ' ವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನಿದ್ದೀತು. ಯುದ್ಧದ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ಸಾರುವ ಎಷ್ಟೋ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಯುದ್ಧಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'Civilized War's ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಯುದ್ಧದ ಆಗುಹೋಗುಗಳು, ಪರಿಣಾಮಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರೀತಿ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ತರುವಂತಿರಬೇಕಂತೆ. ಯುದ್ಧ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಮಾದರಿ ಯಾಕಾಗ ಬಾರದು! ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋದರ ಮಾವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವು ದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ರೀತಿನೀತಿಗಳುಂಟು. ಅಂದರೆ ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುವ 'ರೂಲ್ಸ್'ಗಳುಂಟು. ಕುಯಕ್ತಿ, ಕಪಟೋಪಾಯ, ನುಣುಚಿ ಕೊಳ್ಳುವ ವರ್ತನೆ, ಹೊರಳು ಮಾತಿನ ಕಣಕು ಮುಂತಾದ ನೂರಾರು ಕುಟಿಲ ಮಾರ್ಗಗಳು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವೆ. ಪಿರಂಗಿಗಳು, ಹಡಗುಗಳು, ಇತರ ಯುದ್ಧ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ರಚನಾ ವ್ಯೂಹಗಳು ಮೊದಲಾದವು ಶತ್ರುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಹೊಗೆಯ ತೆರೆ, ಭೂಗತ ತಾಣಗಳು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮರೆ ಮಾಡುವುದು, ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರೆಚುವ ಉಪಾಯಗಳು, ಸುಳುವು ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಹಾಕುವ ವೇಷಗಳು, ಗೂಢಚಾರರ ರಹಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶತ್ರುವನ್ನು ಗುಂಡಿಗೆ ಬೀಳಿಸುವ ಹುನ್ನಾರಗಳು Civilized War's ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇವು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ 'ರೂಲ್ಸ್' ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವಂಥವು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ವ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಣೆಯ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು, ೪೦-೫೦ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ 'ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್' ಮಾಡಿರುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವಗಳಿಗಿರುವ ವಕೀಲರ ಸಮುದಾಯ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೂ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ಯುದ್ಧದ ಸ್ವರೂಪ ಭೀಕರತೆ ಎದ್ದು ಕಂಡೀತು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಸ್ತುತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಕಾನೂನು ವಿದ್ಯಾಂಸರು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಲಿ, ಕೋಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷಿಗಾರರು ನಡೆಸುವ ವ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಣೆ ಒಂದು ಯುದ್ಧವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಚಿರ ನೂತನ ಸತ್ಯ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂಥ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಅವಕಾಶವುಂಟು. ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯ ದಾಖಲಾತಿಗಳಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರವುಂಟು. ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲೇಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯುಂಟು. ಅಂದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಜ್ಯ - ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಾದ

ಅನುಮತಿಯುಳ್ಳ ಶಾಸನಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲದೆ ನೈಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳ ನ್ಯಾಯ ಚಿಂತನೆ, ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ಗ್ರಂಥಗಳು ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗೆ ವಿಧಿಸಿರುವ ಹಲವಾರು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವ ಶಾಸನಸಮ್ಮತ ಸಾಧನಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೂ, ಇರುವ ನೈಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಅದೆಷ್ಟು ಅಂತರ! ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸದ್ಭಾವನೆ, ಕೋರ್ಟ್ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಕೂಡದೆಂಬ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಇಂಗಿತ, ಸುಳ್ಳು ಪುರಾವೆ, ಅಸಂಬಂಧವಾದ ವಿವಾದಗಳಿಂದ ಕೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯಬಾರದೆಂಬುದು ಕಾನೂನು ವ್ಯವಹಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆಶಯ, ಅಪೇಕ್ಷೆ, ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ತಾಪತ್ರಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶ ಹೀಗಿದೆ. "That pleaders officers of the court and they are there to assist in the administration of Justice" ಆದರೆ ಇದು ಕಾನೂನು ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಾರುವ ಒಂದು ಸದ್ಭಾವನೆಯ ಸರಕು! ಆದರೆ ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಒಂದು ಯುದ್ಧ!

ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಪರರಿಗೆ ಕೆಲವು ನೈತಿಕ ದಿಗ್ಗಂಧನೆಗಳಾದರೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಂಥ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಕಕ್ಷಿ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿರಲಿ, ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಿರಲಿ. ಅವರವರ ನಿಲವು, ದೃಷ್ಟಿ, ವ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಗೆಲ್ಲಲೇಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಕೇಸುಗಳ ಹುರಳನ್ನು ವಕೀಲರು ಪ್ರಥಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಗುರ್ತಿಸಬಲ್ಲರು. ತಾನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸುಳ್ಳು ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ವಾದಿಗಾಗಲೀ, ಪ್ರತಿವಾದಿಗಾಗಲೀ ಯಾರಾದರೂಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದ್ದೀತು. ಉದಾ:ಗೆ ಒಂದು ರೈಲು ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಹಾರ ಕೇಳುವ ಅರ್ಜಿದಾರ ತನಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯಾದ ಗಾಯಗಳಾಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೂ ಗಾಯವಾಯಿತೆಂದು ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಅವನು ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂದರ್ಥ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾ: ಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಆಸ್ತಿವಂತ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅಸುನೀಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸುದಾರರು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಅರ್ಜಿದಾರ ತಾನು ಮೃತನ ದತ್ತು ಪುತ್ರ, ನಾನೇ ನಿಜವಾದ ವಾರಸ್ ಹಕ್ಕುದಾರ ಎಂದು ಕಟ್ಟಳೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಆತನ ಸೋದರವರಸೆಯವರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರವನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಸಾರಿ ತಾವು ಮೃತನ ವಾರಸುದಾರರು ಎಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ೩೦ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ೪೦ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು. ಕಟಕಟೆ ಹತ್ತಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿಯುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಡೆಯುವುದು ಯುದ್ಧವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಆಗ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಸುಳ್ಳಾಗಿಸುವುದು, ಒಲ್ಲದ ಗಂಡನನ್ನು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಕೋರ್ಟಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಿದಾಗ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಮರವಣಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಊದಿದ ಕಹಳೆ ಸದ್ದು ಗೊಂದಲ, ಇವೆಲ್ಲ ನ್ಯಾಯ ಕೋರಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬರುವ ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಮರ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಡೆತಡೆಗಳೇನಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಮುದ್ರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಕೇಸನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿ ವನ್ನೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಹಾಗೆ.

ಆದರೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವುದು, ಸುಳ್ಳು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು

ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಅವು ವೃತ್ತಿದುರ್ನಡತೆ (professional Misconduct) ವೃತ್ತಿಪರ ವಕೀಲನಾದರೂ ಯಾವುದೇ ಕೇಸನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಉಂಟು. ತನ್ನ ಕಕ್ಷಿಗಾರನ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಅವನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತೆ. ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಹೇಳುವುದೂ ನಂಬಲ ನರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು. ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಜರ್ಪಡಿಸಲು ತಂದಿರುವ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟನೆಯವು ಎಂಬ ಕೆಲವು ನಿಗೂಢ ಸಂಗತಿಗಳು ವಕೀಲನನ್ನು ಕಾಡದೆ ಬಿಡವು. ಆದರೆ ವಕೀಲ ತನ್ನ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಕಕ್ಷಿಗಾರ ಕೇಸನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಏನೆಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ತವಕ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನೆಲ್ಲ, ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನೆಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾನೇ ನಂಬದೇ ಇದ್ದ ಕಟ್ಟಳೆಯಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಯಾಕೆ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಕೂಡದೆಯೇ ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಯೇ ಇದೆ. ಆ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೇಸಿನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಲು ಅವನು ಯಾರು? ಹೀಗಾಗಿ ಅದೂ ವೃತ್ತಿ ನಡವಳಿಕೆಯೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. (Professional Conduct) ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಇವೆಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಯ ಲೋಪದೋಶಗಳೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವಂಥ ಕುಟಿಲ ವಿಧ್ಯಗಳನ್ನೇ ಕೋರ್ಟಿನ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಅನುಸರಿಸುವ ಪರಿಪಾಟಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವೇ? ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರಾಯಭಾರಿಗಳೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತಿ ಇದೆ.

"Ambassador is a gentleman who cries abroad for the benefit of his country" ಎಂದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆಯೇ? ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಾದಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯರು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದೇಕೆ? ಯಾಕೆಂದರೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಣೆ ಒಂದು ಯುದ್ಧ ನಾವು ಗೆಲ್ಲಲೇಬೇಕೆಂಬ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ವಿಶ್ವಾಸ. ಯುದ್ಧವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ದಂಡನಾಯಕರು ಏನೆಲ್ಲ ಕುಟಿಲ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆ. ಕಕ್ಷಿಗಾರರೂ ತಮ್ಮ ವಕೀಲರಿಂದ ಸಲಹೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡದೆ ಇರಲಾರರು. ಕೇಸು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಏನೂ ಕಾಣಿಸದೆ ಹೋದರೂ ವಕೀಲ, ಕಕ್ಷಿದಾರನ ಸಂಬಂಧ ಎಷ್ಟು ಜಟಿಲವಾದುದೆಂಬುದರ ಅರಿವು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಒಳ ಹೊಕ್ಕಿ ನೋಡಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿದೀತು.

ಬಾಸ್‌ವೆಲ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಜಾನ್‌ಸನ್‌ರವರಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. "Sir, is an Advocate or Baristor Justified in taking case which he knows or believes to be false or dishonest?" ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಜಾನ್‌ಸನ್‌ ನಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. "It is not your function to decide whether your client has got a good case or a bad case, has got an honest case or dishonest case, your function is to put your clients case in the best light that is possible" ಬಾಸ್‌ವೆಲ್ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಡಾ|| ಜಾನ್‌ಸನ್‌ ವಕೀಲನಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ವಕೀಲನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ತುಂಬ ಕೆಳಕ್ಕೆಳಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ವಕೀಲನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಈ ನಿಲುವು ಚ್ಯುತಿ ತಾರದ? ವಕೀಲನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದೇವರು ಆತನಿಗೂ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾನಲ್ಲವೆ? ಕಕ್ಷಿಗಾರ ತನ್ನ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು

ನವೆಂಬರ್ - ಕನ್ನಡ

ಬಿ.ಎಸ್. ನಟರಾಜನ್

ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಚಳಿಯು ಕಾಲಿಡುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಬಿಸಿಯೂ ಏರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಿತಿ ಮಾತ್ರ ದಿನ ದಿನ ದೃಶ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೂ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಧಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ದಾಂಗುಡಿಯಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲದವರು ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಮ್ಮವರೇ ಅದ ಕನ್ನಡದ ವೈರಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂತಹ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ವಕೀಲರು - ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಾದ - ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಅನುವಾದವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನೊಮ್ಮೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಬಾಡಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ದಾವೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದೆ. ಆಗ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾದೀಶರು ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡಿಗರೇ. ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದವರು. ದಾವೆ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದದ್ದೇ ತಡ, ಸಿಡುಕಿ ಹೇಳಿದರು: "What is this nonsense ! ಇದಲ್ಲ ನನಗೆ ತಲೇಗೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕೊಡಿ" ಅಂದರು.

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನೋಡೋಣ! ಈಗ 'ಅ' ಪದವೀಧರರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಯುವ ವಕೀಲರತ್ತ ನೋಡೋಣ. ನ್ಯಾಶನಲ್ ಲಾ ಸ್ಕೂಲ್ ನಂತಹ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ 'ಕ್ಯಾನರಿಸ್' ಅಂದರೆ ದರಿದ್ರ! ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬರುವ ಇವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ದರದೇ ಇಲ್ಲ! ಇವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕನ್ನಡದ ದಾಖಲೆಗಳು ಇವರ ಮೈಲಿಗೆ, ಕಸದತೊಟ್ಟಿ!

ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಂದ ಮಾತು ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಡ. ಕಲಿತ ಭಾಷೆ ಇವರಿಗೆ ಕಲ್ಪಸಕ್ಕರೆ!. ಈ ಜನ ತಾಯಿಯ ಹಾಲು ಕುಡಿಯದೆ ಬೆಳೆದರೇನು? ನಮ್ಮ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಭೂಪತಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕೂಡ ಬರದು ಕನ್ನಡವೂ ಬರದು! ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ವಿಚಾರಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ಉಪಯೋಗಿತ್ವ ವಿಚಾರ. ಅದು ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಬಂದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ನಿರ್ದೇಶನ.

ಕನ್ನಡ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು, ಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡತನ ಎಂಬುದು ನಾಡನೆಲೆಪಾತ್ರದ್ದಲ್ಲ! ಅದು ಇಲ್ಲಿನ ಜೀವಂತ ಜನಪದದ ಮಾತು. ಪುನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾಸಕೂಡ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಜನಪದದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೇ ಮುಳುವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ವ್ಯವಹಾರ, ಉದ್ಯಮ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಶೋಧನೆ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬಳಕೆಯಾಗಬೇಕು ಅದುವೇ ದೇಶಧರ್ಮ ನಾಡಧರ್ಮ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನಿಲ್ಲ? ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಬಳಸುತ್ತ ಭಾಷೆ! ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಭಾವ! ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತ ಸಾಧನೆ. ಇದು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಜ್ಞಾನ. ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ನೈಚ್ಯ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಬೇಕು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೆಚ್ಚಿನಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಅಭಿಮಾನದಿಂದ, ಬಳಸುವವರಾಗಬೇಕು ಬೆಳಸುವವರಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ವಿಶ್ವದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಾಮಾವಶೇಷರಾದಾರು! ಸತ್ಯ

ಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮನನೊಂದು ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಕಹಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಚೀರಂಜೀವತತ್ವಕ್ಕೆ ಇದು ದಿವ್ಯ ಔಷಧವೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ

ದಿನಾಂಕ : ೩೦-೧೨-೨೦೦೪ ರಂದು ೧-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಪುಟ್ಟೇಗೌಡ ವಿರಚಿತ ಮ್ಯೂಸಿಂಗ್ಸ್ ಆಫ್ ಬಿವೆಂಪು ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಕ|| ಉ|| ನ್ಯಾ|| ನ್ಯಾ|| ಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬನ್ನೂರುಮಠರವರು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯ ವಾದಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರವಿವರ್ಮ ಕುಮಾರ್‌ರವರು, ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಲ್. ಜಗದೀಶ್‌ರವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಘದ ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃತಿಯ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಪುಟ್ಟೇಗೌಡರವರು ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದರು.

ಹಿರಿಯ ಗಾಂಧಿವಾದಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಮಾನೇರವರು "ಜಯಹೇ ಕರ್ನಾಟಕಮಾತ" ಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಭೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಸಂಘದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸಿ.ಆರ್. ಗೋಪಾಲ ಸ್ವಾಮೀಶ್ವರವರು ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರಿ, ಸಭೆಯ ನಿರೂಪಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಬಿವೆಂಪು ಕಾವ್ಯನಾಮದ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಪುಟ್ಟೇಗೌಡ ವಿರಚಿತ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ "ಮ್ಯೂಸಿಂಗ್ ಬಿವೆಂಪು" ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕ|| ಉ|| ನ್ಯಾ|| ನ್ಯಾ|| ಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬನ್ನೂರುಮಠರವರು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕನ್ನಡದ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಶರಣರನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹೊನ್ನಿನಂತಾ ಐದು ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರತ್ನಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಶರಣರಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸೋವು ನಲಿವುಗಳ ಸಂಗಮವಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಪಠದಿಂದ ಜೀವನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿವೆಂಪು ವಿರಚಿತ" ಈ ಪುಸ್ತಕವೂ ಸಹ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಡಕಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪುಸ್ತಕದ ಹಲವಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಬಿವೆಂಪುರವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲೆಂದು ಶುಭ ಹಾರೈಸಿದರು.

ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರವಿವರ್ಮಕುಮಾರ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಸುದೀರ್ಘ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಿ|| ನ್ಯಾ|| ಬೋಪಣ್ಣನವರೊಂದಿಗಿನ ನೆನಪಿನಾಳವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅಪಾರ ಅನುಭವವನ್ನು ಮೆಲುಕುಹಾಕುತ್ತಾ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಕೋಪಗಳ ವೈಪರೀತ್ಯ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರಭುಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಈ ಅನಿಶ್ಚಯತೆಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಬದುಕು ಎತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೀತಿಪಾಠ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎನ್ನತ್ತಾ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದರ ನುಡಿಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತಾ ಬಿವೆಂಪುರವರ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಕರ್ತೃವಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಬಿವೆಂಪುರವರ ಸಾದನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಿವೆಂಪುರವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ರಸವತ್ತಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು.

ಪುಸ್ತಕದ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಬಿವೆಂಪುರವರು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸನ್ನಿವೇಶ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಇದು ತಮ್ಮ ಏಳನೆಯ ಕೃತಿ ಉಳಿದವು ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿವೆ.

ಎನ್ನುತ್ತಾ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಾನವ ಮೊದಲು ಬಂದದ್ದು ನಂತರ ಅವನು ದೇವರುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾನೆ, ಮನುಷ್ಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಡಕ ಗೊಂಡಿರುವ ಘಟನೆಗಳು, ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮನಸ್ಸು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೧ ಲಕ್ಷ ಪೂಜಾಮಂದಿರಗಳಿತ್ತು ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಮೇಳೈಸುವುದರಲ್ಲೇ ಜೀವನ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಯ ಹಿತ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ, ಸಮಾಜವನ್ನು ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಜನತೆಯನ್ನು ಅಲಸ್ಯ ಪುನೋಭಾವಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಅವರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕುರಿತು ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವ ತನಗಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾರು ದೇವರುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾನೆ ಆದರೆ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾದ ದೇವರು ಉಳಿದವೆಲ್ಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಮಾನವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಾಧಿಸಬಹುದಿತ್ತು ಆದರೆ ಯಾವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನೇ ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಚೌಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕದ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತರಲೆತ್ತಿಸಿದ್ದೇನೆ ತನ್ನೂಲಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಲ್. ಜಗದೀಶ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗೆಗಿನ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಶ್ರೀ ಬಿವೆಂಪುರವರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಕೃತಿಗಳ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ.. ಅವರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳು ರಚಿತವಾಗಲಿ ತನ್ನೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿದರು.

ಸಂಘದ ಖಜಾಂಚಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎ.ಪಿ. ರಂಗನಾಥ್ ರವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಭೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್

ಹಿಂದಿನ ಪುಟದಿಂದ

ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ವಕೀಲ ತನ್ನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಅಂತರಾತ್ಮಕ ತತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಧೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ಸಂಹಿತೆ ಸಾರುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರನೆ? ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಳೆಗಳೂ ಕೋರ್ಟಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಹತ್ತಲೇಬೇಕೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಈ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಕೀಲರು ಹೊತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರರೆ? ಈ ವಾದಕ್ಕೆ ಸಮತೋಲನದ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲಾರದು. ಅದುದರಿಂದ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯುದ್ಧೋಚಿತ ಕೋನದಿಂದಲೇ ನೋಡಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. All if fair in war and litigation ಎನ್ನೋಣವೆ? 'Legal profession is the noblest profession' ಎನ್ನವ ಕಿವಿಮಾತು ಸಹ ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯದೋ ಅಷ್ಟೇ ನೂತನ. ಅಸಂಬದ್ಧ ನಡವಳಿಕೆಯ ಕಪ್ಪು ಛಾಯೆ ಈ ವೃತ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ತಾರದೆ ಎಂಬ ಗಹನವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಹಸ್ರ-ಶತಸಹಸ್ರ ವಕೀಲರೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ವಕೀಲರ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ಬಂದೀತು ವಕೀಲರು ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದಾದರೆ.

- ಹಾ.ರಾ.

ಗಮನ ಸೆಳೆದ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ

ಅದೊಂದು ಅಪರೂಪದ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಆ ಪ್ರದರ್ಶನ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ವಕೀಲರು ನಾ ಮುಂದು ತಾ ಮುಂದು ಎಂದು ಮುಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣೆ ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಯುಳ್ಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರುನಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ದಿನಾಚರಣೆ ಅಂಗವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅಂತಹ ಅಪರೂಪದ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಅವಕಾಶವೊಂದು ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು.

ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಉತ್ಸೇಹದಿಂದಲೂ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿ ನೋಡಿದರೆ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾಳಜಿ ಮೆಚ್ಚುವಂತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ವಕೀಲರು ತಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಹಳೆಯ ತಲೆಮಾರಿನವರ ಮನೆಗೆ ಮುದ್ದು ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಅಂದಿನ ಕಾನೂನು ಪಂಡಿತರ ಕನ್ನಡದ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಾಗ, ಈಗ ಈ ರೀತಿಯ ಕಳಕಳಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದೆಯೆ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಅನೇಕ ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ೧೯ ಮತ್ತು ೨೦ ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತು.!

ಕನ್ನಡ ದ ಲಾ ಪುಸ್ತಕವು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು ೧೯೦೭ ರಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಬಹುತೇಕ ಅಂಗ ಪದಗಳಿಗೆ ಈಗಿನ ಹಾಗೆ ತತ್ಸಮಾನವಾದ ಕನ್ನಡದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಆ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಶೇಷ. ೧೮೬೬ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಹಿಂದೂ ಲಾ ಪುಸ್ತಕ, ಮೈಸೂರಿನ ಗೆಜೆಟ್, ಮೈಸೂರು ಕೋಡ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಪಿನ್‌ಲ ಕೋಡ್ ಮುಂತಾದ ಅಪರೂಪದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದಾಗಲೇ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು. ೭/೪/ ೧೮೬೬ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟ್‌ನ್ನು ಅಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಲ್. ರಿಕೆಟ್ಸ ನ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು. ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಈ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ತರಲು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಗೆಜೆಟ್ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

೧೯೦೮ ರಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆ. ಬಾಲ ಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕರ ವಿರುದ್ಧ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಿಸಿದ್ದ ರಾಜದ್ರೋಹದ ಅಪರಾಧದ ವಿವರಗಳು! ಅಧಿಕಾರ

ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಏಳು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾಯಿದೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ೧೯೪೧ ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಬಯಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾನೂನು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾನೂನು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಳೆಯ ನಿಘಂಟುಗಳು. ೧೯೫೦ ರಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಟೈಪ್ ರೈಟರ್, ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಎಲ್. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿಯವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೈಸೂರು ಪೇಟ, ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯ ವಿಗ್ರಹ, ವಿದೇಶದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾಲರ್, ಚಿಕ್ಕ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು, ಸಹಿಗಳನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಭೂತ ಕನ್ನಡಿ, ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಪೆನ್ನುಗಳು, ಪಿಜನ್ ಹೋಲ್ ರೈಟಿಂಗ್ ಡೆಸ್ಕ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅಪರೂಪದ ವಸ್ತುಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದವು.

ಶತಮಾನದ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವರ್ಷಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೋರ್ಟ್‌ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆಯೇ ಥೀಸೀಸ್ ಬರೆಯುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೋಚಕತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಿತ್ತು. ಇಂದಿನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿದ ಸುಂದರವಾದ ಕೈ ಬರಹದಲ್ಲಿರುವ ಸೇಲ್ ಡೀಡ್ ಪ್ರತಿಗಳು, ಚಿನ್ನದ ಮೊಹರನ್ನೊಳಗೊಂಡ, ಉರ್ದು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳು, ಪ್ರಖ್ಯಾತ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳ ಪೋಟೋಗಳು ಎಂಟು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳು.... ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ವಸ್ತು ನೋಡುಗರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಇದೇ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಇಂತಹ ಅಪರೂಪದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆಯ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೂರ್ಮಡಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಇಂತಹದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್ ಒಂದನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾರದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಯವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಲಹರಿ ವೇದಿಕೆಯ ಸೂತ್ರಧಾರ ರಾಮಯ್ಯ.ಕೆ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್, ಶ್ರೀಧರ, ಸುರೇಶ್ ಬಾಬು ಮತ್ತಿತರರು ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ್ದರು. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಸಿಟಿ ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲರೂ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು.

: ಸುನಾಮಿ :

ಸುನಾಮಿ ಓ ಸುನಾಮಿ
ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೀ ಬೇನಾಮಿ
ಮುಗ್ಧ ಮನ-ಜನ ಜೀವನ
ಜಲ-ನಲ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋದೆಯಲ್ಲ
ಎಲ್ಲಿಹುದು ನಿನ್ನ ಸಂಗುಧಾಣ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಪ್ರಾಣ
ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವುದರೊಳಗೆ ಅಪಹರಣ
ದ್ವೀಪ-ದ್ವೀಪಗಳೇ
ಶಾಪಕೊಳಗಾದಂತೆ ತಲ್ಲಣ
ನಿನ್ನ ತಡೆಯಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಈ ಜಗಕ್ಕೆ
ಎಲ್ಲ ತತ್ತರಿಸಿ-ಕುಸಿದಿದೆ ನಿನ್ನ ಆರ್ಭಟಕ್ಕೆ
ಸಹಾಯ - ಸಹಕಾರ ಕೊಡುಗಿಗಳ ಹಸ್ತ
ಬದುಕುಳಿದವರಿಗೆ ಸೇರದೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಅಸ್ಥವ್ಯಸ್ಥ
ನಿನ್ನ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಭೂಕಂಪನ ಕಾರಣ
ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜೀವಿಗಳಿದ್ದ ಅಂಗಳ ಬಣ ಬಣ
ಮನಗಳು ಮರಗುತಿವೆ
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಕೂಪ ನೀ ಸುನಾಮಿ
ಮತ್ತೆ ನುಸುಳಿ
ಹದಗೆಡಿಸಿದರು ಈ ಭೂಮಿ

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಬಿ.ಜಿ.ಜಿ.
ವಕೀಲರು

೧ನೇ ಪುಟದಿಂದ

ಇಸ್ರೇಲಿವಾ ಜಾನಾ ಕಹಾಂ. ಅಂದಹಾಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗದಂತಹಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾತಿಗಾರಂಭಿಸಿದ ಮಾ|| ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರು ಇಂದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಯಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಷಾದಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯವರ ಹೃದಯ - ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಕಲಿಯುವಂತಹ ಸಂಸ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಕನ್ನಡಿಗರದ್ದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಾಯಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ, ತೆಲುಗು ಮನೆಮಾತಿನ ಡಿವಿಜಿಯಂತೆ, ತಮಿಳು ಮನೆಮಾತಿನ ಮಾಸ್ತಿಯಂತೆ, ತುಳುವಿನ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೇ ಸಮಯ ೮ ಗಂಟೆ ಮೀರಿದ್ದರಿಂದ ರಂಗದ ಪ್ರೋಫಾಕಿನೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಮಗ ಬಾಬು ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರೊಡಗೂಡಿ 'ಹಾಸ್ಯಕಾರಂಜಿ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ೯-೨೦ ಮುಗಿದಿತ್ತು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಮಾರಂಭದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಮಹನೀಯರಾದ ಸಿ.ಎಚ್. ಹನುಮಂತರಾಯ, ಎಚ್.ಎಂ. ತಿಮ್ಮರಾಯಪ್ಪ, ತಿಮ್ಮೇಶ್ ಪ್ರಭು ಅವರಿಗೆ ಮಾಲಾರ್ಪಣೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜರುಗಿದವು. ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭ ಬಹುದಿನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ದಿನ ಸಭಿಕರು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ವೃತ್ತಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ನೆರವಾಗಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸ. ಅಂದಿನ ಸಮಾರಂಭದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಿ.ಎಲ್. ಜಗದೀಶ್, ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಎಚ್. ಕಾಂತರಾಜು ಮತ್ತು ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಎಲ್ಲ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಂ. ದಿವಾಕರ ಮದ್ದೂರ್ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರು.

ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಎ. ಲಲಿತ ಹಾಗೂ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್.

- ಸೂತ್ರಧಾರ ರಾಮಯ್ಯ